

Bloemendalerpolder/ KNSF-terrein

Beoordeling concept SMB/MER

23 februari 2006 / rapportnummer 1471-102

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk	uw brief	ons kenmerk 1471-103/HI/eh
onderwerp beoordeling concept MER/SMB Bloemendalerpolder/KNSF-terrein	doorkiesnummer (030) 234 76 66	Utrecht, 23 februari 2006

Geacht college,

Bijgaand treft u het advies aan van de Commissie m.e.r. over het concept MER/SMB. Het is niet gebruikelijk dat de Commissie een advies uitbrengt over een concept MER/SMB. U heeft er voor gekozen om het concept MER/SMB openbaar te maken en te bespreken in uw commissie Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting en in de gemeenteraden van Muiden en Weesp. Daarbij zal de kwaliteit van het concept milieurapport aan de orde zijn. Om deze reden acht de Commissie het in dit geval zinvol om haar voorlopige beoordeling kenbaar te maken en gaat zij derhalve graag in op uw verzoek om advies.

Zij wijst er echter op dat, mede door de beperkt beschikbare tijd, dit een voorlopige beoordeling is. Het definitieve oordeel over het MER/SMB zal gebaseerd zijn op de inhoud van de definitieve rapportage waarbij de Commissie ook de inhoud van de inspraakreacties zal betrekken.

Onderstaand de punten van het advies, die naar onze inschatting voor de discussie het meest relevant zijn.

1. Alternatieven en effectvergelijking

Het concept MER/SMB geeft een goed beeld van de wijze waarop het Atelieralternatief en het Meest Milieuvriendelijke alternatief (MMA) zijn ontwikkeld. De in de richtlijnen gegeven aandachtspunten voor het MMA hebben een goede ruimtelijke vertaling gekregen. Echter bij een aantal scores in de effectvergelijking plaatst de Commissie kritische opmerkingen. Het MMA onderscheidt zich ten opzichte van het Atelieralternatief positiever dan het concept MER/SMB nu aangeeft.

2. Koppeling aan A1

De aanpassing van de A1 conform het Stroomlijnalternatief – zo stelt het concept MER/SMB- is expliciete voorwaarde om het plan te kunnen realiseren. De verbetering in luchtkwaliteit als gevolg van de zuidelijke verlegging en de verdiepte ligging van de A1 wordt toegerekend aan het project Bloemendalerpolder/KNSF-terrein.

Binnen het vigerende Besluit Luchtkwaliteit is echter koppeling van beide projecten formeel niet mogelijk. Er blijft immers ook na realisatie van een verdiepte en verlegde A1 een overschrijding van de normen en deze neemt toe als gevolg van het project. Binnen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

het Nationaal Samenwerking-programma Luchtkwaliteit wordt wellicht in de toekomst een dergelijk uitruil wel mogelijk. Bij de besluiten over de nog op te stellen bestemmingsplannen zal aan de dan geldende normstelling moeten worden voldaan. Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB voor de streekplanuitwerking zo actueel mogelijke informatie op te nemen.

3. Natuur op KNSF-terrein

Uit het concept MER/SMB blijkt dat er zich op het KNSF-terrein meerdere soorten bevinden met een (zwaar) beschermde status (o.a. verschillende vleermuissoorten en rugstreeppad). Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB aan te geven welke waarden na sanering aanwezig zullen zijn en aan te geven of deze waarden ook bij bebouwing ontzien worden. Daarmee kan dan duidelijk gemaakt worden of het aannemelijk is dat te zijner tijd bij het vaststellen van het bestemmingsplan een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet verleend wordt.

4. Jachthaven en natuur IJmeer

Het concept MER/SMB komt tot de conclusie dat een jachthaven in Muiden, buitendijks of binnendijks, significante gevolgen zal hebben op vogelsoorten, waarvoor het IJmeer als Vogelrichtlijngebied kwalificeert. De informatie die hierover wordt gegeven is van goede kwaliteit en de Commissie acht deze conclusie plausibel. Hiermee zijn de eerste twee stappen van de zogenaamde passende beoordeling doorlopen.

Bij het vaststellen van het bestemmingsplan zal de volledige passende beoordeling doorlopen moeten worden, inclusief de afweging van nut/noodzaak en eventuele compensatie. Daarbij zullen ook andere initiatieven voor nieuwe jachthavens in het IJmeer, zoals bij IJburg en Zeeburg in beeld moeten komen. Ook bij deze initiatieven is de provincie Noord-Holland verantwoordelijk voor de vergunningverlening. Een afweging van nut/noodzaak op provinciaal niveau is daarmee voor de hand liggend. De Commissie geeft in overweging een dergelijke afweging in de ontwerpstreekplanuitwerking te maken.

Voor een toelichting verwijs ik u graag naar het advies.

De Commissie hoopt met deze voorlopige beoordeling van het concept MER/SMB een bijdrage te leveren aan de discussie die in de periode februari/maart wordt gevoerd in provinciale staten en de gemeenteraden van Weesp en Muiden.

Hoogachtend,

dr. ir. G. Blom, voorzitter van de werkgroep
MER/SMB Bloemendalerpolder/KNSF-
terrein

- cc de griffie van de gemeenteraad van Muiden
- cc de griffie van de gemeenteraad van Weesp

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Beoordeling concept SMB/MER Bloemendalerpolder/KNSF-terrein

Beoordeling concept SMB/MER Bloemendalerpolder/KNSF-terrein,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie
voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Bloemendalerpolder/KNSF-terrein,

de secretaris

ir. V.J.H.M. ten Holder

de voorzitter

dr.ir. G. Blom

Utrecht, 23 februari 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
2.1 Alternatieven en effectvergelijking.....	2
2.2 Koppeling aan A1	2
2.3 Natuur op KNSF-terrein.....	2
2.4 Jachthaven en natuur IJmeer	2
3. TOELICHTING OP HOOFDPUNTEN	3
3.1 Alternatieven en effectvergelijking.....	3
3.2 Koppeling met A1	5
3.2.1 Luchtkwaliteit.....	5
3.2.2 Ontsluiting/Aansluiting op de A1	6
3.3 Natuur op het KNSF-terrein	6
3.4 Jachthaven en natuur in IJmeer.....	7
4. OVERIGE OPMERKINGEN	8
4.1 Locatiekeuze	8
4.2 Detailniveau MER/SMB.....	8

BIJLAGE

1. Projectgegevens

1. INLEIDING

De provincie Noord-Holland heeft het voornemen om in een streekplannitwerking de ruimtelijke reservering voor een aantal functies in het gebied Bloemendalerpolder/KNSF-terrein vast te leggen. Het gaat daarbij om:

- de bouw van 4500 woningen, waarvan 3700 tot 3900 woningen in het buitengebied en 600 tot 800 woningen via binnenstedelijke verdichting;
- 10 ha kantoren en bedrijven;
- het verleggen en verbreden van het tracé van de A1, conform het Stroomlijnalternatief;
- de zoeklocatie voor een baggerspeciedepot met een capaciteit van ca 6 miljoen m³;
- uitbreiding van de jachthaven in Muiden;
- de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie.

Voor de besluitvorming over de streekplannitwerking wordt een gecombineerde MER/SMB procedure doorlopen. Voor daarop volgende bestemmingsplan procedures zal het MER/SMB aangevuld en gedetailleerd worden.

De provincie Noord-Holland heeft besloten om een concept MER/SMB voor te leggen aan de provinciale commissie Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting en de gemeenteraden van Muiden en Weesp. Zij heeft de Commissie milieueffectrapportage (m.e.r.) gevraagd om een beoordeling te geven van de kwaliteit van dit concept MER/SMB.

Dit advies heeft het karakter van een voorlopig advies. Het definitieve oordeel over het MER/SMB zal gebaseerd zijn op de inhoud van de definitieve rapportage, waarbij de Commissie ook de inhoud van de inspraakreacties zal betrekken.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van deskundigen¹. Het advies is gebaseerd op:

- de door GS in februari 2005 vastgestelde richtlijnen, inclusief het rapport Onderzoeksalternatieven t.b.v. het MER-onderzoek;
- de resultaten van het ontwerpatelier, vastgelegd in Ontwerp Bloemendalerpolder/KNSF-terrein, Resultaat ontwerpatelier, augustus 2005;
- het Eindconcept MER/SMB Bloemendalerpolder, inclusief toelichting en bijlagen;
- de brief van GS (kenmerk 2006-1265). Eerste bevindingen en voorlopige conclusies bij het concept MER Bloemendalerpolder.

¹ Zie bijlage 1.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

2.1 Alternatieven en effectvergelijking

Het concept MER/SMB geeft een goed beeld van de wijze waarop het Atelieraalternatief en het Meest Milieuvriendelijke alternatief (MMA) zijn ontwikkeld. De in de richtlijnen gegeven aandachtspunten voor het MMA hebben een goede ruimtelijke vertaling gekregen. Echter bij een aantal scores in de effectvergelijking plaatst de Commissie kritische opmerkingen. Het MMA onderscheidt zich ten opzichte van het Atelieraalternatief positiever dan het concept MER/SMB nu aangeeft.

2.2 Koppeling aan A1

De aanpassing van de A1 conform het stroomlijnalternatief – zo stelt het concept MER/SMB- is expliciete voorwaarde om het plan te kunnen realiseren. De verbetering in luchtkwaliteit als gevolg van de zuidelijke verlegging en de verdiepte ligging van de A1 wordt toegerekend aan het project Bloemendalerpolder. Binnen het vigerende Besluit Luchtkwaliteit is echter koppeling van beide projecten formeel niet mogelijk. Er blijft immers ook na realisatie van een verdiepte en verlegde A1 een overschrijding van de normen en deze neemt toe als gevolg van het project. Binnen het Nationaal Samenwerkingprogramma Luchtkwaliteit wordt wellicht in de toekomst een dergelijk uitruil wel mogelijk. Bij de besluiten over de nog op te stellen bestemmingsplannen zal aan de dan geldende normstelling moeten worden voldaan. Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB voor de streekplanuitwerking zo actueel mogelijke informatie op te nemen.

2.3 Natuur op KNSF-terrein

Uit het concept MER/SMB blijkt dat er zich op het KNSF-terrein meerdere soorten bevinden met een (zwaar) beschermde status (o.a. verschillende vleermuissoorten en rugstreeppad). Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB aan te geven welke waarden na sanering aanwezig zullen zijn en aan te geven of deze waarden ook bij bebouwing ontzien worden. Daarmee kan dan duidelijk gemaakt worden of het aannemelijk is dat te zijner tijd bij het vast stellen van het bestemmingsplan een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet verleend wordt.

2.4 Jachthaven en natuur IJmeer

Het concept MER/SMB komt tot de conclusie dat een jachthaven in Muiden, buitendijks of binnendijks, significante gevolgen zal hebben op vogelsoorten, waarvoor het IJmeer als Vogelrichtlijngebied kwalificeert. De informatie die hierover wordt gegeven is van goede kwaliteit en de Commissie acht deze conclusie plausibel. Hiermee zijn de eerste twee stappen van de zogenaamde passende beoordeling doorlopen.

Bij het vaststellen van het bestemmingsplan zal de volledige passende beoordeling doorlopen moeten worden, inclusief de afweging van nut/noodzaak en

eventuele compensatie. Daarbij zullen ook andere initiatieven voor nieuwe jachthavens in het IJmeer, zoals bij IJburg en Zeeburg in beeld moeten komen. Ook bij deze initiatieven is de provincie Noord-Holland verantwoordelijk voor de vergunningverlening. Een afweging van nut/noodzaak op provinciaal niveau is daarmee voor de handliggend. De Commissie geeft in overweging een dergelijke afweging in de ontwerpstreekplanuitwerking te maken.

3. TOELICHTING OP HOOFDPUNTEN

3.1 Alternatieven en effectvergelijking

De beschikbare informatie geeft een goed inzicht in de wijze waarop het Ate-lieralternatief en het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) zijn ontwikkeld vanuit de drie onderzoekalternatieven Open landschap, Coulisteland-schap en Robuuste Natuur. De in de richtlijnen gegeven aandachtspunten voor het MMA hebben een goede vertaling gekregen in het concept MER/SMB.

Varianten

Voor beide alternatieven is dezelfde set varianten beschreven gericht op respectievelijk een groter oppervlakte water, de ontsluitingsstructuur en verplaatsing van kantoren van de Gemeenschapspolder naar het gebied rond het station Weesp. De milieueffecten van de varianten worden in de tekst beschreven maar komen niet terug in het vergelijkende overzicht (o.a. Tabel 2 Samenvatting). Doordat ze in het totaaloverzicht ontbreken, dreigen ze onopgemerkt te blijven. Dit is des te meer van belang omdat twee varianten (grote oppervlak water, situering van de kantoren rond station Weesp) volgens het concept MER/SMB milieuwinst opleveren. Tevens is opvallend dat deze varianten geen integraal onderdeel uitmaken van het MMA. De Commissie adviseert om dit in het definitieve MER/SMB alsnog te doen.

Inpassing cultuurhistorische waarden

De waardevolle historische structuren zijn herkenbaar gehouden bij de invulling van de Gemeenschapspolder, de Bloemendalerpolder en het gebied langs de Vecht.

In het KNSF-terrein zijn deze echter door het kleinschalige karakter niet zichtbaar op de afbeeldingen. De wijze van saneren en de wijze van inrichten heeft op dit terrein grote invloed op de herkenbaarheid van de cultuurhistorisch waardevolle laag. Het concept MER/SMB geeft hierover geen informatie. De provincie heeft mondeling toegelicht dat op een zodanige manier gesaneerd gaat worden dat de structuur van watergangen en lanen gehandhaafd blijft. Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB informatie te geven over de huidige cultuurhistorische waarden en in het bijzonder de samenhang tussen de historische bebouwing, infrastructuur (aan- en afvoerkanalen) en het groen. Op basis hiervan kan beschreven worden in welke mate de wijze van saneren en de bouwblokken, die in beide alternatieven zijn voorzien op het KNSF-terrein, combineerbaar zijn met behoud van cultuurhistorisch waardevolle elementen en patronen.

Baggerspeciebergiging

In beide alternatieven is een (tijdelijke)locatie voor baggerspeciebergiging gelokaliseerd in het zuidwestelijk deel van de Gemeenschapspolder. Het concept MER/SMB geeft geen informatie over het benodigde oppervlak voor de beoogde berging van 6 miljoen m³. Gezien het te bergen volume kan dit oppervlakte

aanzienlijk zijn en daarmee van grote invloed zijn op de mogelijkheid om andere rode functies in de zuidwest hoek realiseren².

Desgevraagd heeft de provincie toegelicht dat er verschillende alternatieven zijn voor de wijze van gebruik en inrichting van dit terrein. Gedacht wordt aan een verwerkingslocatie tegen het Amsterdam-Rijnkanaal met een omvang van 5 tot 10 ha. Een groter gebied daarom heen (mogelijk 40 tot 50 ha) gaat gedurende lange tijd gebruikt worden voor (tijdelijke) opslag van de baggerspecie. Een baggerspecieberging voor 6 miljoen m³ zal ook na verloop van tijd nog een wezenlijke invloed hebben op de landschappelijke kwaliteit. Op het kaartmateriaal is niet aangegeven wat de verwachte omvang van de locatie zal zijn. De Commissie sluit niet uit dat deze zo groot zal zijn, dat deze dichtbij of in het gebied ligt waar in beide alternatieven kantoren en bos zijn voorzien.

Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB een kaartbeeld te geven en toe te lichten:

- welke landschappelijke consequenties het depot heeft;
- hoe en wanneer het gebied een recreatieve functie kan krijgen;
- hoe het historische slotenpatroon bij een dergelijke inrichting herkenbaar blijft.

Effectvergelijking alternatieven

De beoordelingsmatrix en de beschrijving van de effecten sluiten aan bij het niveau van een streekplanuitwerking.

Zoals reeds onder *Varianten* aangegeven ontbreken ten onrechte de varianten in het vergelijkende overzicht van effecten.

Bij de scores plaatst de Commissie de volgende kritische opmerkingen:

1. Het MMA scoort op 'woonkwaliteit' minder positief dan het Atelieraalternatief. Dit wordt ingegeven door de relatie, die wordt gelegd met dichtheid: hoe dichter de bebouwing, hoe minder mogelijkheden voor het maken van afwisselende woonmilieus, hoe lager de score op woonkwaliteit. Echter informatie ontbreekt over de woontypen waaraan de meeste behoefte bestaat. Een dergelijk verband is om deze reden niet zo maar te leggen en behoefte derhalve toelichting. Daarbij merkt de Commissie op dat er diverse voorbeelden van projecten met hoge dichtheden zijn, waarbij een hoge dichtheid hand in hand gaat met hoge woonkwaliteit. De variant met kantoren gesitueerd bij het station Weesp geeft volgens het concept MER/SMB een lage score op 'woonkwaliteit' omdat ook deze leidt tot hogere dichtheden. Hierbij plaatst de Commissie dezelfde kanttekening.
2. Bij het Atelieraalternatief zijn de effecten van peilverlaging op het KNSF-terrein niet meegenomen in de effecten op natuur. Dit effect bestaat uit mineralisatie van de bovengrond, gevolgd door verruiging van de kruidlaag en daarmee een verandering in de bosstructuur: een ontwikkeling in de richting van het ruigtenkruiden-elzenbos. De effectscore op beschermde soorten is daarom voor het Atelieraalternatief ongunstiger dan verondersteld. Hetzelfde geldt voor de ecologische relaties, omdat de habitatkwaliteit van het KNSF-terrein, een belangrijke stapsteen, daarmee substantieel wordt aangetast.

² Een capaciteit van 6 miljoen m³ betekent een totaal oppervlak van 60 ha, als uitgegaan wordt van 50% klink door ontwateren en drogen en een gemiddelde ophoging van 5 meter.

3. De peilverlaging op het KNSF-terrein in het Atelieraalternatief leidt tot versterkte zetting en mineralisatie van de veenbodem. Dit leidt tot een ongunstiger effectscore voor het atelieraalternatief.
4. Het MMA scoort ten opzichte van het Atelieraalternatief minder positief op 'duurzame inrichting'. Het MMA gaat uit van hogere dichtheden die evenzeer de mogelijkheid kunnen bieden tot een duurzamer inrichting.

3.2 Koppeling met A1

3.2.1 Luchtkwaliteit

Het concept MER/SMB Bloemendalerpolder gaat bij de alternatieven en de effectbeschrijving in principe uit van een keuze om de wegcapaciteit binnen de corridor Schiphol-Almere te realiseren conform het Stroomlijnalternatief, zoals dat wordt beschreven in de Planstudie-MER Schiphol-Almere. Het Stroomlijnalternatief gaat uit van een zuidelijker en verdiepte ligging van de A1 met in totaal 2*5 rijstroken + 2 wisselstroken en een aquaduct bij de Vecht.

Besluitvorming over de wegcapaciteit in de corridor moet echter nog plaatsvinden. Van belang is derhalve dat het MER/SMB informatie geeft over een mogelijke (worst case) situatie waarbij de A1 niet wordt aangepast. Het concept MER/SMB geeft aan dat in deze situatie er niet aan de normen van het Blk voldaan wordt en er een strook van 1000m aan de zuidzijde en het grootste deel van het KNSF-terrein aan de noordzijde, ondanks schermen, binnen de 50 dB(A) contour gaat vallen. Wat dit betekent voor het programma dat dan op het KNSF-terrein gerealiseerd kan worden, wordt niet expliciet aangegeven. De Commissie adviseert om dit in het definitieve MER/SMB alsnog te doen.

Het concept MER/SMB beschrijft de verbetering in luchtkwaliteit als gevolg van de zuidelijke verlegging en de verdiepte ligging van de A1. Gesteld wordt dat deze verbetering als gevolg van de A1 (ruimschoots) compensatie biedt voor de verslechtering als gevolg van het project Bloemendalerpolder/KNSF-terrein.

Bij het vaststellen van bestemmingsplannen zal voldaan moeten worden aan het Besluit Luchtkwaliteit 2005 (Blk). In het Blk is de mogelijkheid opgenomen om projecten, die leiden tot een beperkte verslechtering van de luchtkwaliteit, bij al bestaande normoverschrijding te salderen met samenhangende maatregelen, die een verbetering van de luchtkwaliteit tot gevolg hebben. Aan saldering zijn echter beperkingen geformuleerd naar inhoud, plaats en tijd.

De wijze van salderen zoals nu toegepast in het concept MER/SMB, is naar de inschatting van de Commissie binnen het Blk niet mogelijk. Zo stelt het Blk dat de compensatie voor een verslechtering onderdeel moet zijn van het te realiseren project of een daarmee samenhangende maatregel te betreffen. Compensatiemaatregelen moeten zeker gesteld zijn en tot uitdrukking te komen in een besluit van hetzelfde bestuursorgaan, of als het meer dan één bestuursorgaan betreft in aan elkaar gekoppelde besluiten. Uitgangspunt is dat de verslechtering en de compensatie tegelijkertijd gerealiseerd worden. Extra maatregelen ten opzichte van het Stroomlijnalternatief, zoals een langere verdiepte ligging, vallen mogelijk wel binnen de salderingsvoorwaarden, wanneer zij integraal onderdeel zijn van het voornemen.

Op basis van de vigerende wetgeving is dus sprake van een overschrijding van de normen en deze neemt toe als gevolg van het project. De Commissie wijst

er op dat in de toekomst een compensatie zoals nu in het concept MER/SMB is toegepast, wellicht wel mogelijk wordt binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Bij de besluiten over de nog op te stellen bestemmingsplannen zal aan de dan geldende normstelling moeten worden voldaan. Geadviseerd wordt om in het definitieve MER/SMB voor de streekplanuitwerking zo actueel mogelijke informatie op te nemen.

Het concept MER/SMB Bloemendalerpolder berekent dat bij realisatie van het Stroomlijnalternatief er een verbetering in luchtkwaliteit optreedt. De Commissie constateert dat deze conclusie niet overeenkomt met de conclusie in de Planstudie/MER Schiphol-Amsterdam-Almere. Deze studie concludeert namelijk dat het Stroomlijnalternatief leidt tot een verslechtering in luchtkwaliteit. In beide studies is met dezelfde verkeersgegevens als input gerekend. Mogelijk is het verschil te verklaren door een verschil in schaalniveau. Dan behoeft dit toelichting in het definitieve MER. Het kan ook veroorzaakt worden door het gebruik van verschillende berekeningsmodellen. Vanaf maart 2006 moeten modelberekeningen en metingen uitgevoerd worden conform het nieuwe reken- en meetvoorschrift van VROM, een ministeriële regeling die in voorbereiding is. De Commissie dringt er op aan om ten behoeve van het definitieve MER/SMB te komen tot goede afstemming met de Planstudie/MER Schiphol-Amsterdam-Almere.

3.2.2 Ontsluiting/Aansluiting op de A1

Beide alternatieven gaan uit van een nieuwe aansluiting op de A1, waarop de hoofdontsluiting voor de Bloemendalerpolder via een weg parallel aan de Papeweg en een directe ontsluiting van het KNSF-terrein aantakken. Hierop beschrijft het concept MER/SMB twee varianten, een minder forse ontsluiting van de Bloemendalerpolder (2*1 i.p.v. 2*2 rijstroken) en een ontsluiting van de Bloemendalerpolder langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Het concept MER/SMB geeft in Deel A (pag. 55) een zeer globale beoordeling van de effecten. De wijze van ontsluiting zal echter ook van invloed kunnen zijn op de hoeveelheid sluipverkeer van en naar de A1. De Commissie onderschrijft de noodzaak om op het niveau van het bestemmingsplan hieraan expliciet aandacht te besteden.

3.3 Natuur op het KNSF-terrein

De richtlijnen geven over de sanering van het KNSF-terrein aan dat bij alle alternatieven uitgegaan moet worden van de situatie na ontmanteling van de kruitfabriek en installaties en het volledig veilig maken van het terrein en resterende opstallen. Deze situatie is in het concept MER/SMB ook als uitgangspunt gehanteerd.

Echter concrete informatie ontbreekt over de waarden die aanwezig zullen zijn ná sanering van het terrein. Tijdens de richtlijnenfase werden zeer ingrijpende maatregelen, zoals het kaal maken van het terrein, als enig mogelijke methode van sanering aangemerkt. Of deze wijze van uitvoering nog aan de orde is, kan de Commissie niet opmaken uit de verstrekte informatie. Dit is van belang omdat uit het concept MER/SMB blijkt dat er zich op het KNSF-terrein soorten bevinden, die onder de Flora-en Faunawet beschermd zijn en als prioritaire soort zijn aangemerkt in het kader van de Habitatrictlijn, zoals vleermuissoorten en de rugstreeppad. Eén van deze vleermuissoorten lijkt een kraamkolonie te hebben in het bos, hetgeen zeer bijzonder is.

Mondeling heeft de provincie toegelicht dat het de bedoeling is om zó te saneren dat de waterhuishouding en lanenstructuur behouden blijven. Tevens zal de sanering gefaseerd plaats vinden, zodat soorten kunnen migreren.

De Commissie adviseert om in het definitieve MER/SMB aan te geven welke waarden ná sanering aanwezig zullen zijn op het terrein en vervolgens aan te geven of deze waarden ook bij realisatie van bebouwing gehandhaafd kunnen blijven.

3.4 Jachthaven en natuur in IJmeer

In het Bijlagen rapport van het concept MER/SMB worden in de effectbeschrijving voor de jachthaven met het oog op de beschermde status van het Vogelrichtlijngebied IJmeer de eerste twee stappen van de zogenaamde Passende beoordeling doorlopen. Deze eerste twee stappen moeten antwoord geven op de vragen:

1. Leidt realisatie in combinatie met het gebruik van een jachthaven met 400 ligplaatsen tot significante gevolgen voor de soorten waarvoor het IJmeer is aangewezen als speciale beschermingszone?
2. Zijn er alternatieven die geen aantasting geven?

Het concept MER/SMB geeft gedegen informatie over de aanwezige waarden in het gebied en beargumenteert op juiste gronden voor welke kwalificerende soorten er sprake is van al dan niet significante gevolgen. De eindconclusie dat zowel een buitendijkse als een binnendijkse ligging van de jachthaven leidt tot significante gevolgen, acht de Commissie plausibel.

In de brief Van GS over de eerste bevindingen en voorlopige conclusies bij het concept MER Bloemendalerpolder/KNSF-terrein stelt zij dat zij alleen bereid is de aanleg van de jachthaven planologisch mogelijk te maken, indien nut en noodzaak worden aangetoond en kan worden voldaan aan de wettelijke vereisten die de Natuurbeschermingswet stelt. Naast realisatie van een jachthaven in Muiden zijn er ook plannen om jachthavens te realiseren in IJburg en Zeeburg. De Natuurbeschermingswet vraagt bij ieder initiatief een onderzoek naar cumulatie van effecten. Bij alle drie initiatieven is de provincie Noord-Holland verantwoordelijk voor de vergunningverlening. Een afweging van nut/noodzaak op provinciaal niveau is daarmee voor de handliggend. De Commissie geeft in overweging een dergelijke afweging in de ontwerpstreekplanuitwerking te maken.

4. OVERIGE OPMERKINGEN

4.1 Locatiekeuze

In haar richtlijnenadvies heeft de Commissie geadviseerd om in het MER/SMB informatie te geven over de ruimtelijke en milieuarargumenten voor de keuze van de Bloemendalerpolder ten opzichte van andere potentiële locaties in Noord-Holland-Zuid. Uit de brief van GS over de inhoud van de definitieve richtlijnen maakt de Commissie op dat dit advies in de richtlijnen is overgenomen.

Het concept MER/SMB geeft (Deel A: pag. 15) de positieve kenmerken van de Bloemendalerpolder, zoals die in de Strategische Integrale Milieueffectrapportage (SIER) Noord-Holland-Zuid naar voren zijn gekomen. Het geeft de argumenten op basis waarvan de Bloemendalerpolder als nader uit te werken woningbouwlocatie is opgenomen in het streekplan. Daarbij is het KNSF-terrein niet meegewogen. In het streekplan NHZ is vervolgens de Bloemendalerpolder samen met het KNSF-terrein aangemerkt als uitwerkingsgebied.

Ofschoon de Commissie het aannemelijk acht dat ook de combinatie van de Bloemendalerpolder met het KNSF-terrein ten opzichte van andere potentiële locaties in NHZ gunstig zal scoren, constateert zij dat het MER/SMB hierover geen informatie geeft. Zij adviseert om in het definitieve MER/SMB dit alsnog te doen.

4.2 Detailniveau MER/SMB

Het MER/SMB moet ten grondslag kunnen liggen aan een streekplanuitwerking waarin de ruimtelijke reservering van functies van de Bloemendalerpolder/KNSF-terrein vastgelegd wordt. Een streekplanuitwerking bevat nog geen volledig afgewogen, concrete besluiten (cbb's). Op dit niveau staan alternatieven in de situering van de ruimtelijke functies centraal; het definitieve besluit of en op welke wijze gebieden daadwerkelijk ingericht gaan worden wordt niet in de streekplanuitwerking vastgelegd maar in een latere fase, in bestemmingsplannen.

De milieueffecten zullen dus ook nog niet in detail uitgewerkt behoeven te worden, tenzij een gedetailleerde uitwerking noodzakelijk is om te onderbouwen of een ruimtelijk alternatief redelijkerwijs aan vigerende wetgeving kan voldoen. Dit laatste is aan de orde bij de effecten op geluid en luchtkwaliteit en de effecten op het Natura 2000 gebied.

Het concept MER/SMB heeft naar de mening van de Commissie een correcte invulling gegeven van dit benodigde detailniveau. Voor geluid wordt de concrete ligging van de contouren gegeven. Aan de conclusies over overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit liggen berekeningen ten grondslag. In het bijlagenrapport zijn de eerste twee stappen van de passende beoordeling in detail uitgewerkt.

BIJLAGE

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: Streekplanuitwerking

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 11

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 30 september 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 december 2004

richtlijnen vastgesteld: 22 februari 2005

beoordeling concept SMB/MER uitgebracht: 23 februari 2006

Plan en bijzonderheden:

In de streekplanuitwerking wil de provincie Noord-Holland de ruimtelijke reservering mogelijk maken voor de volgende functies in het gebied Bloemendalerpolder/KNSF-terrein:

- de bouw van 4500 woningen, waarvan 3700 tot 3900 woningen in het buitengebied en 600 tot 800 woningen via binnenstedelijke verdichting;
- 10 ha kantoren en bedrijven;
- het verleggen en verbreden van het tracé van de A1, conform het Stroomlijnalternatief;
- de zoeklocatie voor een baggerspeciedepot met een capaciteit van ca 6 miljoen m³;
- uitbreiding van de jachthaven in Muiden;
- de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie.

Hiervoor wordt een gecombineerd MER/SMB opgesteld. Het MER/SMB moet niet alleen de noodzakelijke informatie geven voor de streekplanuitwerking maar moet ook als basis kunnen dienen voor de besluitvorming over daaropvolgende bestemmingsplannen. De Commissie geeft in haar richtlijnenadvies (dec. 2004) de volgende hoofdpunten voor het MER:

- De ruimtelijke en milieuarargumenten (grijs milieu, natuur, landschap en water) voor de keuze van de Bloemendalerpolder/KNSF-terrein ten opzichte van andere potentiële locaties in Noord-Holland Zuid;
- De onderbouwing van de verdeling van de 3700-3900 woningen in het buitengebied over 1500-1700 woningen op het KNSF-terrein, 1000 woningen bij station Weesp en 1000-1400 woningen in de Bloemendalerpolder/Gemeenschapspolder;
- Het ontwikkelen van alternatieven waarbij, gegeven de integrale taakstelling en uitgaande van de lagenbenadering, de kwaliteiten van het gebied richtinggevend zijn voor de situering van woningen in deelgebieden; met speciale aandacht voor de manier waarop ingespeeld wordt op de voor bebouwing ongunstige bodem- en watersituatie;
- De wijze van de ontsluiting van het gebied (aantal mogelijkheden op de bestaande hoofdassen) met de verkeerskundige gevolgen op hoofdwegen en het onderliggende wegennet;
- De effectbeschrijving voor water, bodem, luchtverontreiniging, natuur, landschap/cultuurhistorie/archeologie, verkeer en vervoer en daaraan gekoppelde geluideffecten en het sociale woonklimaat.

De definitieve richtlijnen (febr. 2005) hebben het advies van de Commissie als basis. In aanvulling/wijziging daarop zijn drie (t.o.v. de Startnotitie nieuwe) ruimtelijke modellen opgenomen, die in het MER/SMB uitgewerkt moeten gaan worden. De aandachtspunten van de Commissie voor het MMA dienen verwerkt te worden in één van deze alternatieven, 'Robuuste Natuur'.

De aanbeveling van de Commissie om een onderbouwing te geven van het programma op het KNSF-terrein in combinatie met het voorgestelde bouwprogramma is niet overgenomen. De provincie is van mening dat voldoende onderbouwing reeds is gegeven.

In haar tussentijdse beoordeling van het concept MER/SMB (febr. 2006) geeft de Commissie de volgende aandachtspunten voor het definitieve MER/SB.

- een integraal overzicht van de effecten van alternatieven én varianten;
- de inpassing van het baggerspecie depot;
- de scores op woonkwaliteit, natuur, zetting/mineralisatie en duurzame inrichting; het MMA onderscheidt zich op deze punten ten opzichte van het Atelieralternatief positiever dan het concept MER/SMB nu aangeeft;
- het toerekenen van een verbetering van de luchtkwaliteit als gevolg van verlegging en verdieping van de A1 aan het project Bloemendalerpolder/KNSF-terrein;
- de natuurwaarden van het KNSF-terrein na sanering en na bebouwing.

Samenstelling van de werkgroep:

Dr.ir. G. Blom (voorzitter beoordeling concept MER/SMB)

ir. E.J. Brans

mr. F.W.R. Evers (voorzitter rl)

ir. W.H.A.M. Keijsers (beoordeling concept MER/SMB)

drs. H.J.B.A. van Kessel (rl)

ir. J.E.M. Lax

drs. A. van Leerdam

ir. E.A.J. Luiten (rl)

Secretaris van de werkgroep:

ir. V.J.H.M. ten Holder

**Beoordeling concept SMB/MER
Bloemendalerpolder/KNSF-terrein**

De provincie Noord-Holland heeft het voornemen om in een streekplanuitwerking de ruimtelijke reservering voor een aantal functies in het gebied Bloemendalerpolder/KNSF-terrein vast te leggen. Het gaat daarbij om: de bouw van 4500 woningen, waarvan 3700 tot 3900 woningen in het buitengebied en 600 tot 800 woningen via binnenstedelijke verdichting; 10 ha kantoren en bedrijven; het verleggen en verbreden van het tracé van de A1, conform het Stroomlijnalternatief; de zoeklocatie voor een baggerspeciedepot met een capaciteit van ca 6 miljoen m³; uitbreiding van de jachthaven in Muiden; de inrichting van 210 ha voor natuur, water en recreatie.

Voor de besluitvorming over de streekplanuitwerking wordt een gecombineerde MER/SMB procedure doorlopen.

ISBN 90-421-1752-4